

«МАЛЕНЬКИЙ ДРУГ» Д. ТАРТТ: ДО ПИТАННЯ ЖАНРОВОЇ СПЕЦИФІКИ

Ніколова О. О.

*доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри німецької філології, перекладу та світової літератури
Запорізький національний університет
вул. Університетська, 66, Запоріжжя, Україна
orcid.org/0000-0002-2327-1941
anikolova@ukr.net*

Кравченко Я. П.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри німецької філології, перекладу та світової літератури
Запорізький національний університет
вул. Університетська, 66, Запоріжжя, Україна
orcid.org/0000-0002-1219-4688
yana_kr@yahoo.com*

Ключові слова: жанр,
жанровий синтез, сімейна
хроніка, детектив, побутово-
історичний роман, «історія
дорослішання».

Дана стаття присвячена висвітленню питання жанрової специфіки роману «Маленький друг» Д. Тартт. В результаті аналізу твору зроблено висновки, що він є зразком внутрішньородового жанрового синтезу. Окрім вже диференційованих науковцями ознак трилеру та готичного роману, тут наявні риси детективу, сімейної хроніки, побутово-історичного роману, «coming of age» («історії дорослішання»). Із детективним нарративом роман зближає наявність мотивів злочину, таємниці, розслідування та типів персонажів (жертва, детектив-аматор та його наївний помічник, а також – хибний підозрюваний). Проте відсутня іманентна детективу розв'язка – викриття справжнього злочинця та тріумф слідчого. На сімейну хроніку твір Д. Тартт роблять схожим зображення трьох поколінь роду Клівів, об'єднаних сімейним маєтком, продаж та руйнація якого символізує крах їхнього благополуччя, теми спадковості та психічних девіацій, детальна репрезентація традицій та побуту родини. Співвідносність із побутово-історичним романом обумовлюється ретельним відтворенням атмосфери американського побуту 60-70-х років ХХ ст.: американських страв, напоїв, іграшок, фільмів та серіалів, брендів та престижних фірм. Світ буденних речей стає для персонажів «Маленького друга» джерелом значущих емоцій, визначає їхню ідентичність, причетність до певного соціального класу, власної родини тощо. Також Д. Тартт велику увагу приділяє тогочасним расовим та соціальним конфліктам, упередженому ставленню «порядних громадян» до «інших», проблемі наркоторгівлі. Кожен з персонажів «Маленького друга» є продуктом свого часу, особистість та доля якого багато в чому визначаються тим соціально-історичним середовищем, до якого він належить. Окрім зазначеного, роман можна визначити також як «coming of age»: весь сюжет побудовано навколо історії дорослішання Гарріет, яка через власний досвід, помилки, конфлікти, саморефлексію формується як особистість. В процесі дорослішання Гарріет піддає сумнівам прописні істини та поступово рухається від суто дитячого бунтарства до підліткового усвідомлення недосконалості світу.

**“THE LITTLE FRIEND” BY D. TARTT:
ON THE PROBLEM OF GENRE SPECIFICITY**

Nikolova O. O.

*Doctor of Philological Sciences, Professor,
Professor at the Department of German Philology, Translation
and World Literature
Zaporizhzhia National University
Universytetska str., 66, Zaporizhzhia, Ukraine
orcid.org/0000-0002-2327-1941
anikolova@ukr.net*

Kravchenko Ya. P.

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of German Philology, Translation
and World Literature
Zaporizhzhia National University
Universytetska str., 66, Zaporizhzhia, Ukraine
orcid.org/0000-0002-1219-4688
yana_kr@yahoo.com*

Key words: *genre, genre synthesis, family chronicle, detective story, domestic historical novel, «coming of age.»*

This article is devoted to highlighting the issue of the genre specificity of the novel “The Little Friend” by D. Tartt. As a result of the analysis of the work, the conclusions were drawn that it is an example of an intrageneric genre synthesis. In addition to the features of a thriller and a Gothic novel already differentiated by scientists, there are features of a detective story, a family chronicle, a domestic historical novel, and a “coming of age” (“coming of age stories”). The novel is similar to a detective narrative in that it has motives for a crime, a mystery, an investigation, and types of characters (a victim, an amateur detective and his naive assistant, as well as a false suspect). However, the resolution inherent in a detective story is absent – the exposure of the real criminal and the triumph of the investigator. The depiction of three generations of the Cleve family, united by a family estate, the sale and destruction of which symbolizes the collapse of their well-being, the themes of heredity and mental deviations, and the detailed representation of traditions and family life make D. Tartt’s work similar to a family chronicle. The correlation with a domestic historical novel is due to the careful reproduction of the atmosphere of American life in the 60s and 70s of the 20th century: American dishes, drinks, toys, films and TV series, brands and prestigious companies. The world of everyday things becomes a source of significant emotions for the characters of «Little Friend», determines their identity, affiliation to a certain social class, their own family, etc. D. Tartt also pays great attention to the racial and social conflicts of the time, the biased attitude of «decent citizens» towards «others», and the problem of drug trafficking. Each of the characters in «Little Friend» is a product of his time, whose personality and fate are largely determined by the socio-historical environment to which he belongs. In addition to the above, the novel can also be defined as a «coming of age»: the entire plot is built around the story of Harriet’s coming of age, who, through her own experiences, mistakes, conflicts, and self-reflection, is formed as a person. In the process of growing up, Harriet questions the commonplace truths and gradually moves from purely childish rebellion to an adolescent awareness of the imperfection of the world.

Постановка проблеми. Донна Тартт – знама американська письменниця, авторка резонансних романів «Таємна історія» (1992), «Маленький друг» (2002) та «Щиголь» (2013), лауреатка Пулітцерівської премії.

Її доробок не втрачає популярності серед вітчизняних та закордонних науковців, що закономірно обумовлює появу великої кількості різноманітних за своєю тематикою публікацій. Серед основних тенденцій, за допомогою яких можна охарактеризувати розвиток «тарттознавства», можна виділити дослідження, присвячені феномену «Dark Academia (DA)» (наприклад, «Dark Academia: Bookishness, Readerly Self-fashioning and the Digital Afterlife of Donna Tartt's «The Secret History» S. Murray); інтертекстуальності та інтермедіальності (статті F. Pauw «If on a winter's night a reveller»: The classical intertext in Donna Tartt's The Secret History», Л. Ярової «Цитата як ознака прецедентного тексту на основі роману Донни Тартт «The Secret History», Т. Кушнірової «Інтермедіальні тенденції у художній прозі Донни Тартт (на матеріалі роману «Щиголь»)»; питанням перекладу («Роль приміток під час перекладу цитат на основі роману Донни Тартт «The Secret History» Л. Ярової, «Формування ідіолексту підлітків художнього тексту роману Донни Тартт «Щиголь» та особливості його відтворення у перекладі» О. Козко та Ю. Крамар тощо).

На окрему увагу заслуговує проблема жанрової специфіки творів відомої американської письменниці: «The purity of genre and «A Secret History» by Donna Tartt» A. Muntian, I. Shpak, «Poisonous Possibilities: Telling Stories and Telling Ruins in Donna Tartt's «The Little Friend» E. Clough, «Жанрова дифузія як чинник оповідної структури роману Донни Тартт «Маленький друг» Т. Бандури, М. Мороко, «Оповідна стратегія трилера в романі Донни Тартт «Маленький друг» Т. Бандури тощо.

Дві останні з наведених вище публікацій найбільш детально висвітлюють особливості жанру «Маленького друга», роману, за який його авторка свого часу отримала літературну премію WH Smith Literary Award. В статтях Т. Бандури та М. Мороко основний акцент зроблено на інтерпретації даного твору в аспекті його співвідношення із традиціями канонічного трилера й готики, а також вказується на можливість виділення в ньому деяких ознак роману виховання та young adult. «Таким чином, роман на рівні оповіді й жанру близький до техніки текстотворення young adult літератури... та успадковує традицію жанру трилера, якому властива наративна стратегія сугестивування жаху, загострення трагічності буття, в якому ключова подія, як правило, пов'язана зі смертю когось із рідних, тригерує подальші

дії героя в боротьбі зі злом і утвердженні себе як цілісної особистості поборника справедливості» [Бандури, Мороко 2025, с. 80].

Отже, дослідники цілком слушно звертають увагу на поєднання різних жанрових традицій в художньому світі «Маленького друга». Водночас, при більш детальному розгляді стає зрозумілим, що перерахованими зв'язками вся складність жанрової природи даного твору не вичерпується, що відкриває перспективи для подальших пошуків в цьому напрямку.

Мета нашої статті – розкрити питання жанрової специфіки (жанрового синтезу) «Маленького друга» Д. Тартт шляхом виділення недосліджених раніше аспектів. **Завдання:** висвітлити теоретичний аспект проблеми; довести, що у романі «Маленький друг» Д. Тартт присутні ознаки детективу, сімейної хроніки, побутово-історичного роману, «coming of age» («історії дорослішання»).

Матеріалом нашого дослідження є твір Д. Тартт «Маленький друг». **Об'єкт дослідження** – жанрова своєрідність «Маленького друга». **Предмет дослідження** – поєднання традицій різновидів романного жанру в даному творі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поняття жанрового синтезу активно використовується в сучасному українському літературознавстві як таке, «що відбиває загальну тенденцію жанрів до взаємотяжіння, яка реалізується в художньому творі як структурна єдність ознак різних жанрів, як поліжанризм» [Іванюк, 2001, с. 203]. За класифікацією Б. Іванюка жанровий синтез може бути внутрішньородовим (заснованим на поєднанні ознак жанрів одного роду), міжродовим (контамінація рис жанрів різних родів), схрещення власне літературних та нелітературних жанрів, жанрові форми, що виникають на стику літератури з іншими видами мистецтв [Іванюк, 2001, с. 203].

«Маленький друг» Д. Тартт є яскравим прикладом внутрішньородового жанрового синтезу, оскільки в ньому тісно переплітаються ознаки різних епічних жанрів та метажанрових традицій.

По-перше, привертає увагу зв'язок «Маленького друга» з метажанром детективу. Тут наявні практично всі ознаки класичного детективу: є загадковий злочин (смерть маленького Робіна), детектив-аматор, який веде слідство, намагаючись знайти вбивцю та використовуючи власні аналітичні здібності (така собі «американська Ненсі Дрю», сестра Робіна, Гарріет, улюбленим персонажем якої є сам Шерлок Холмс [Тартт, 2024, с. 91]), коло підозрюваних, сюжетне кліше «слідство йде хибним шляхом» та навіть відданий наївний помічник детектива («американський Ватсон», друг Гарріет, Гелі).

Смерть Робіна – суцільна загадка. «Мешканці містечка досі обговорювали ту смерть... Безперечно, ніхто не міг собі й уявити, щоб дев'ятирічна дитина повісилася випадково або з невезіння. Усі знали деталі, що породили купу домислів та дебатів. Робіна повісили на певному типі волоконного кабелю – непоширеному, – яким іноді користувалися електрики, і ніхто поняття зеленого не мав, звідки той кабель з'явився чи де Робін його взяв. Кабель був грубий, непіддатливий, і слідчий із Мемфісу тоді сказав міському шерифові (який уже пішов на пенсію), що, на його думку, такий малий хлопчик, як Робін, не зміг би сплести вузли самотужки. До дерева його прив'язали недбало, по-аматорськи, але ніхто не знав, чи це свідчить про недосвідченість, чи про поспіх убивці. А сліди на тілі (як сказав Робінів педіатр після розмови із судмедекспертом зі штату, котрий своєю чергою вивчив звіт окружного коронера) натякали, що Робін помер не від перелому шиї, а від удущення. Дехто вважав, що задушило його саме повішення; інші стверджували, що задушили його на землі, а тоді вбивці прийшла запізнена думка повісити дитину.

У місті й родині Робіна подумки мало хто сумнівався в тому, що Робін став жертвою якогось злочинця. Якого саме й від чийх рук – тут уже ніхто на слова не здобувався» [Тартт, 2024, с. 21].

Розгадати цю загадку та знайти вбивцю брата береться Гарріет. Дівчина допитує всіх, хто міг хоч щось знати про те, що сталося того дня, коли знайшли повішеним Робіна, читає старі газети, сподіваючись знайти корисну для справи інформацію та вибудовує гіпотези. Закоханий у неї Гелі уважно вислуховує всі її роздуми та береться допомагати у розслідуванні.

Як здається Гарріет, вона виходить на слід злочинця і вирішує його покарати самотужки. Пороте «підозрюваний» Денні Раткліфф, на якого дівчина скеровує весь свій гнів, насправді виявляється невинним. Він був лише «маленьким другом Робіна» [Тартт, 2024, с. 621].

Історія слідства завершується нетипово для канонічного детективу: слідчий в фіналі стає не героєм, який розкрив таємницю і покарав злодія, а розгубленою жертвою власних сумнівів та каяття. «Гарріет сиділа нерухомо, покушуючи кісточки пальців і втупившись у біле покривало, доки медсестра не вийшла.

Ні: вона нікого не вбила. Але вона винна в його смерті. А він, напевно, зовсім нічого Робінові не зробив» [Тартт, 2024, с. 624]. Таємниця загибелі Робіна залишається нерозгаданою.

По-друге, в творі Д. Тартт виразно проступають риси сімейної хроніки: не просто сімейного роману, що замальовує стосунки й конфлікти між членами однієї родини, а саме хроніки, яка зна-

йомить читача з кількома поколіннями одного роду, об'єднаними навколо «сімейного гніздечка», будинку Напасть, що спочатку символізує добробут роду, а потім – його поступовий занепад (мотив продажу або руйнації сімейного маєтку). Яскравими зразками цього жанру у європейській літературі є «Будденброки» Т. Манна та «Сага про Форсайтів» Дж. Голсуорсі.

Д. Тартт детально зображує три покоління родини Клівів: старше – рідні сестри Тет, Ліббі, Едіт, їхня двоюрідна сестра Аделаїда та покійний Суддя, середнє – Шарлотта, молодше – Гарріет, Едлісон та покійний Робін. Всі Кліви – дуже різні, проте, як це й має бути в сімейній хроніці, в творі чітко простежується тема спадковості, пов'язана з іншою характерною для таких наративів темою – психічних девіацій та дивацтв. Жіноча лінія роду Клівів представлена двома протилежними типами: слабкої, не пристосованої до життя споглядачки та рішучої діячки. До першого типу належать містка Тет, боязка Ліббі, збайдужіла до всього Шарлотта та Едлісон, яка живе ніби уві сні. Другий тип представлений образами Едіт, яка може впоратися з якою завгодно справою, нічого не боїться і фактично керує всією родиною, та розумної, допитливої, самостійної Гарріет. Образ типового для сімейної хроніки «патріарха роду», Судді, є епізодичним: про нього відомо лише те, що хоча цей чоловік і забезпечив свого часу благополуччя родини, в старості він збожеволів і саме його недалновидні дії призвели Клівів до фінансового краху, через який було продано сімейний маєток. «Кліви, як і більшість давніх родів у Міссісіпі, колись були заможнішими, ніж тепер. Як і в Помпеях, зараз від того багатства залишилися лише сліди, і поміж собою вони любили ділитись історіями про втрачені статки... Тож великий будинок, що належав сім'ї Клівів, відколи його збудували в 1809 році, довелося поспіхом продати, щоб сплатити борги Судді. Сестри досі побивалися з цього приводу. Вони в тому будинку вирости, як і сам Суддя, як його мати, баби й діди» [Тартт, 2024, с. 46].

Померлого Робіна Кліви (особливо його сестри) просто ідеалізують. «Як наслідок, стосунки з мертвим братом були в них максимально близькі, бо його потужна, яскрава й незмінна вдача постійно сяяла на тлі невиразності й хисткості, якими вирізнялися вони самі та люди, яких вони знали; і дівчата росли з вірою, що вся причина в якомусь рідкісному янгольському полумінні Робінової природи, а зовсім не в тому, що він мертвий» [Тартт, 2024, с. 24].

У сімейній хроніці неабияка увага приділяється зображенню традицій та побуту родини, які об'єднують її членів: дотримання певних сімейних ритуалів засвідчує стабільність справ, а їхнє

порушення – загрозу добробуту та руйнування. В творі Д. Тартт цей аспект є дуже важливим: порушення усталених звичаїв тісно пов'язане із найбільшою сімейною катастрофою – смертю Робіна. «До кінця життя Шарлотта Клів звинувачуватиме у смерті сина себе, бо вона вирішила влаштувати трапезу до Дня матері о шостій вечора, а не в полудень, після церкви, як було у Клівів заведено. На такий новий порядок старші Кліві висловили невдоволення; і хоч вони роздратувалися головню через недовіру до нововведень, з принципу, Шарлотта відчувала, що ще тоді їй варто було звернути увагу на те затаєне ремствування, що воно було *невловним, але зловісним застереженням про будучину*; застереженням, яке, хоч у ретроспективі й здається невиразним, є далеко не найгіршим, що випадає в житті отримати» [Тартт 2024, с. 9].

По-третє, Д. Тартт ретельно та детально змальовує не лише побут родини Клівів, але й усю атмосферу 60-70-х років ХХ ст. в штаті Міссісіпі (США), що дає підстави для виділення в даному романі ознак також побутово-історичного роману. На відміну від класичного історичного роману, який в більшій чи меншій мірі акцентує увагу читача на історичних подіях, цей жанровий різновид має на меті створення «сеттингу»: максимально правдоподібного відтворення того середовища, яке визначає ментальність персонажів, їхні відносини, систему конфліктів у творі.

Образ південної Америки цього періоду з її проблемами постає на сторінках роману через зображення расових та соціальних конфліктів, упередженого ставлення до «інших», культури хіпі та розквіту наркоторгівлі, економічної кризи та телеманії. Д. Тартт ретельно репрезентує всі подробиці звичного життя, даючи реципієнту змогу буквально фізично відчувати себе причетним до того світу, в якому мешкають її персонажі: сторінки роману сповнені описів популярних в ті часи американських страв, напоїв, іграшок, фільмів та серіалів, брендів та престижних фірм.

Світ буденних речей стає для персонажів «Маленького друга» джерелом значущих емоцій, визначає їхню ідентичність, причетність до певного соціального класу, власної родини тощо. «Коли він помер, підлога вже прогнила, опори сточили терміти, а весь каркас мав от-от розсипатися, проте сестри все одно з любов'ю згадували вручну розмальовані шпалери – чирково-сині, з центифольними трояндами, – що їх прислали з Франції; мармурові полиці над камінами з вирізьбленими херувимами й канделябр із вручну нанизаним богемським склом, сходи-близнюки, збудовані спеціально для потреб будинку зі змішаними мешканцями: одні для чоловіків, інші для жінок, і стіна, яка розділяла верхній ярус будинку попо-

ловині, щоб збитошні хлопці не могли серед ночі залізти в кімнати дівчат» [Тартт 2024, с. 46]. «На Гарріет ці чотири голландські кахлі справляли більше враження захоплених реліквій, аніж будь-який мертвий пес із коржиком у зубах. У їхній вишуканій водянистій синяві вона вбачала синяву багатства, пам'яті, Європи, раю; а Напасть, чие походження вона з них вибудовувала, світилася флуоресценцією й пишнотою самої мрії» [Тартт 2024, с. 47].

Але таке замилювання побутом минулого не є самоціллю, воно допомагає краще зрозуміти те, що відбувається в невеликому містечку, де, незважаючи на зовнішній оманливий спокій, вирують сильні пристрасті. Кожен з персонажів «Маленького друга» є продуктом свого часу, особистість та доля якого багато в чому визначаються тим соціально-історичним середовищем, до якого він належить.

Окремо хотілося б розглянути питання доцільності визначення «Маленького друга» як такого твору, що належить до метажанру «young adult» («літератури молодих людей»).

Т. Бандруа та М. Мороко вважають, що цей роман Д. Тартт близький до young adult літератури та одночасно до роману виховання, тому що «продукує проблему дорослішання через подолання життєвих перешкод (самотність, втрата близьких, боротьба зі злом, усвідомлення ілюзорності уявлення про нього)...» [Бандруа, Мороко 2025, с. 80]. Наведена цитата дає підстави продовжити думку дослідників та конкретизувати їхнє твердження – включити «Маленького друга» Д. Тартт в контекст певного різновиду young adult, який характеризують як «coming of age» («історія дорослішання»).

Доволі поширеним є уявлення про тотожність понять «coming of age» («історія дорослішання») та «Bildungsroman» («роман виховання»), проте Р. Carmagnani у своїй праці «The «coming-of-age story». Narratives about Growing up after the Bildungsroman» переконливо доводить доцільність їхнього розмежування. Дослідниця вказує, що «Bildungsroman» виникає в європейській літературі у 18 ст. та зникає протягом другої половини 19 ст. Йому на зміну приходять «історії дорослішання». «Is there another, recurrent form which has asserted itself in literary practice? I believe there is and think we could use the label of “coming-of-age story” to identify it, on the condition that we offer an exhaustive description of its specific structural features. The origins of that narrative pattern which we will call “coming-of-age story” can be traced back to the same decades that saw the flourishing of the Bildungsroman, within a rival paradigm presented by adventure narratives. For various reasons, adventure narratives were an important part of the British and

American literary traditions. Therefore, they will be the epicenter from which the new pattern of the coming-of-age story will radiate outward, taking root in other literatures.

The young Bildungsroman hero gradually accumulates his experience, seizing the opportunities that modern life presents him, and learns to shape his identity according to what the world can offer. Every narrative episode, even the most ordinary everyday encounter, has the potential to become a relevant experience: nothing is crucially important, and nothing is absolutely neutral in a narrative world which recedes from the polarization of values and seeks its meaning in the shades of compromise» [Carmagnani 2015, с. 109].

Головна сюжетна лінія «Маленького друга» якраз і є «історією дорослішання» Гаррієт, яка через власний досвід, помилки, конфлікти, саморефлексію формується як особистість. Намагаючись знайти вбивцю свого брата, дівчина потрапляє в найрізноманітніші ситуації, випробовує власну силу, наполегливість та інтелектуальні можливості, розставляє пріоритети та шукає істину. Це процес нелегкий та болісний, але необхідний. Певною мірою «Маленький друг» Д. Тартт викликає асоціації ще з одною відомою «coming-of-age story», дія якої також відбувається в містечку на річці Міссісіпі, – «Пригодами Тома Соєра» Марка Твена.

В процесі дорослішання Гаррієт постійно піддає сумнівам прописні істини, руйнує визначені норми і поступово рухається від суто дитячого бунтарства, ігор та бешкетницьких витівок до підліткового усвідомлення недосконалості світу. З максимальною категоричністю вона визнає за собою право і обов'язок не просто знайти вбивцю брата, але й самостійно покарати його. Пізніше приходить осмислення скоєного, сумніви та полегшення від звістки про те, що Денні Раткліфф, живий.

Висновки. Отже, підбиваючи підсумки, слід зазначити, що твір Д. Тартт «Маленький друг» є зразком внутрішньородового жанрового синтезу. Окрім вже диференційованих науковцями ознак трилеру та готичного роману, тут наявні риси детективу, сімейної хроніки, побутово-історичного роману, «coming of age» («історії дорослішання»).

Із детективним нарративом роман зближає наявність у ньому характерних для канонічного детективу мотивів (злочин, таємниця, розслідування) та типів персонажів (жертва, детектив-аматор та його наївний помічник, а також – хибний підозрюваний). Проте в «Маленькому другі» відсутня іманентна детективу розв'язка – викриття справжнього злочинця та тріумф слідчого.

На сімейну хроніку твір Д. Тартт роблять схожим зображення трьох поколінь роду Клівів,

об'єднаних сімейним маєтком, продаж та руйнація якого символізує крах їхнього благополуччя; тема спадковості, пов'язана з іншою характерною для таких нарративів темою – психічних девіацій та дивацтв; детальна репрезентація традицій та побуту родини (дотримання певних сімейних ритуалів засвідчує стабільність справ, а їхнє порушення – загрозу добробуту та руйнування).

Співвідносність із побутово-історичним романом обумовлюється ретельним відтворенням атмосфери американського побуту 60-70-х років ХХ ст.: сторінки роману сповнені описів популярних в ті часи американських страв, напоїв, іграшок, фільмів та серіалів, брендів та престижних фірм. Світ буденних речей стає для персонажів «Маленького друга» джерелом значущих емоцій, визначає їхню ідентичність, причетність до певного соціального класу, власної родини тощо. Також Д. Тартт велику увагу приділяє тогочасним расовим та соціальним конфліктам, упередженому ставленню «порядних громадян» до «інших», проблемі наркоторгівлі. Кожен з персонажів «Маленького друга» є продуктом свого часу, особистість та доля якого багато в чому визначаються тим соціально-історичним середовищем, до якого він належить.

Окрім зазначеного, роман можна визначити також як «coming of age»: весь сюжет побудовано навколо історії дорослішання Гаррієт, яка через власний досвід, помилки, конфлікти, саморефлексію формується як особистість.

Перспективи подальших досліджень. Перспективи дослідження, на нашу думку, пов'язані із необхідністю подальшого глибокого висвітлення творчості Донни Тартт в різних аспектах та з використанням методології сучасного літературознавства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бандура Т., Мороко М. Жанрова дифузія як чинник оповідної структури роману Донни Тартт «Маленький друг». *Теорія та практика аналізу художнього тексту: сучасні вектори досліджень : зб. наук. статей*. Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2025. Вип. 3. С. 71 – 80. DOI: <https://doi.org/10.24195/TandPLTA/2025-3-8>.
2. Іванюк Б. Жанровий синтез. *Лексикон загального та порівняльного літературознавства*. Чернівці : Золоті литаври, 2001. С. 203 – 204.
3. Тартт Д. *Маленький друг* / Пер. з англ. В. Куча. Харків : КСД, 20204. 634 с.
4. Carmagnani P. The «coming-of-age story». Narratives about Growing up after the Bildungsroman. *A Warm Mind-Shake. Scritti in onore di Paolo Bertinetti*. Torino : Edizioni Trauben. 2015. P. 109 – 116.

REFERENCES

1. Bandura, T., Moroko, M. (2025). Zhanrova dyfuziia yak chynnyk opovidnoi struktury romanu Donny Tartt «Malenkyi druh» [Genre diffusion as a factor in the narrative structure of Donna Tartt's novel "The Little Friend"]. Teoriia ta praktyka analizu khudozhnoho tekstu: suchasni vektory doslidzhen : zb. nauk. statei. Odesa : Vydavets Bukaiev Vadym Viktorovych, Vyp. 3. P. 71–80. DOI: <https://doi.org/10.24195/TandPLTA/2025-3-8>.
2. Ivaniuk, B. (2001). Zhanrovyi syntezy [Genre synthesis]. Leksykon zahalnoho ta porivniialnoho literaturoznavstva. Chernivtsi: Zoloti lytavry. P. 203–204.
3. Tartt, D. Malenkyi druh [The Little Friend]/ Per. z anh. V. Kucha. Kharkiv : KSD, 20204. 634 p.
4. Carmagnani, P. (2015). The «coming-of-age story». Narratives about Growing up after the Bildungsroman. A Warm Mind-Shake. Scritti in onore di Paolo Bertinetti. Torino : Edizioni Trauben. P. 109–116.

Дата першого надходження статті до видання: 12.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 17.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 12.05.2026